

Daina Ģeibaka

Bibliotēka tiem, kam nav māju

Dienas centra ēka

Dienas centra bibliotēkā

2009.gada 21.maijā Rīgā, Katoļu ielā 57, tika atklāts Rīgas domes (RD) Dienas aprūpes centrs bezpajumtniekiem un maznodrošinātajiem iedzīvotājiem. Jaunās, speciāli šim nolūkam būvētās un aprīkotās ēkas trešā stāva daļu (123,5 m²) aizņem Rīgas Centrālās bibliotēkas (RCB) izsniegšanas punkts, kas darbojas katru darbdienu no 10.00 līdz 17.00. Lasītājus apkalpo profesionāls RCB darbinieks.

Ēkas funkcionālā strukturējuma pamatā ir Maslova piramīdas princips. Apakšējos stāvos atrodas sanitārās un medicīniskās aprūpes telpas, kurās aprūpes centra apmeklētāji var nomazgāties, nodot apģērbu mazgāšanai un dezinfekcijai, pārgērbties humānās palīdzības punkta sagādātajās drēbēs un saņemt karstu ēdienu zupas virtuvē. Otrajā stāvā konsultācijas un palīdzību sniedz ārsti, psihologi un sociālie darbinieki. Trešais stāvs paredzēts atpūtai un mācībām. Visas telpas ir piemērotas arī cilvēkiem ratiņkrēslos. Dienas centra pakalpojumus nodrošina Rīgas patversme.

Izsniegšanas punkts RD Dienas aprūpes centrā nav vienīgais RCB un sociālas ievirzes iestāžu sadarbības projekts. Kopš 2006.gada grāmatu izsniegšanas punkts darbojas arī Rīgas Bērnu klīniskās universitātes slimnīcā. Līdzīgu pakalpojumu RCB iecerējusi piedāvāt arī vienā no Rīgas cietumiem — stingrā režīma Brasas cietumā. *“Bibliotēka iet pie cilvēkiem, kas paši nevar atnākt uz bibliotēku,”* uzsver RCB direktore **Dzidra Šmita**.

Dienas aprūpes centra bibliotēkas vadītāja **Natālija Petrāne** stāsta, ka ik dienu to apmeklē apmēram 100 cilvēku — gan tie, kas dažādu iemeslu dēļ zaudējuši darbu un mājas, gan darba meklētāji no Latvijas lauku novadiem. *“Mana attieksme pret šiem cilvēkiem ir pilnībā mainījusies. Tie ir tādi paši cilvēki kā mēs. Ja rīt paliksi bez mājām un darba, tad parīt jau būsi šeit,”* saka N.Petrāne. Bibliotekāri pazīst katru lasītāju, un, ja iesākumā viņu attieksme pret darbu Dienas centrā bija vairāk vai mazāk piesardzīga, tad tagad viņi atzīst, ka nāk šurp strādāt ar prieku.

Dienas centra bibliotēkā var lasīt grāmatas un žurnālus no RCB Repozitārija krājuma (ierīkotas 60 lasītāju vietas). Ja cilvēkam ir personu apliecinošs dokuments, reģistrējoties par lasītāju, grāmatas var saņemt

arī līdznešanai. Bibliotēkā var skatīties televīziju un, pateicoties Bila un Melindas Geitsu un Latvijas valsts līdzfinansētajam publisko bibliotēku attīstības projektam, bez maksas lietot datorus un globālo tīmekli. Bibliotekāri sniedz individuālas konsultācijas kā meklēt informāciju, lietot e-pastu, orientēties tīmekļa lapās, kas var būt noderīgas dzīves kvalitātes uzlabošanai, arī darba meklējumiem. Bez tam bibliotēkā var saņemt aktuālu informāciju par dažādu institūciju sociālajiem pakalpojumiem, piemēram, RD Labklājības departamenta informāciju par sociālajiem pakalpojumiem Rīgas iedzīvotājiem, Anonīmo alkoholiķu sadraudzības atgādnis u.tml.

Bibliotēka ieplānojusi sadarbību ar dažādām sociālas ievirzes organizācijām, piemēram, Latvijas Cilvēku ar īpašām vajadzībām sadarbības organizāciju “SUSTENTO”, kas Dienas centra klientiem un izsniegšanas punkta lasītājiem bibliotēkas telpās piedāvā psihologu konsultācijas un interešu grupu nodarbības.

Iecerēts organizēt arī dažādas aktivitātes, piemēram, informatīvus un saviesīgus pasākumus, kas vēltīti nozīmīgiem valstiskiem notikumiem un svētkiem, tikšanās ar ievērojamiem un mazāk pazīstamiem cilvēkiem. Pirmais pasākums bija 17.jūnijā rīkotās Jāņu svinības ar sieru, pīrāgiem un folkloras grupas skandētājām Jāņu dziesmām. *“Diemžēl jāatzīst, ka šiem cilvēkiem svētki ir pavisam kas cits nekā mums, kam ir mājas. Jāņus ieligojam bibliotēkas darba laikā, nevis svētku dienā. Sestdienās un svētdienās, kā arī svētku dienās Dienas centrs nedarbojas, un tad, kad patiesi ir svētki vai svētdiena, mūsu lasītāji ir spiesti kļīst pa ielām,”* stāsta N.Petrāne.

RCB direktore Dz.Šmita paudusi pārliecību, ka Dienas centra bibliotēka ir vieta, kur cilvēki, kas nokļuvuši grūtā situācijā, var atgūties un sakopot spēkus, lai atgrieztos sabiedrībā. Neviens nevar pilnībā uzņemties atbildību par otra cilvēka dzīvi. Taču bibliotēka var piedāvāt derīgu informāciju tiem, kas dzīvē grib kaut ko mainīt. Tā var arī piedāvāt vietu, kur cilvēki pirms došanās, piemēram, uz nakts patversmi var pavadīt laiku demokrātiskā un tolerantā vidē.

Publiskā bibliotēka ir bibliotēka visiem — arī tiem, kam nav māju.